Talousvaliokunta

HE Sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamisesta

HE 61/2026

5.5.2026

Daniela Karlsson

TEM, EOS, EMA

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Esitys: HE laiksi sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamisesta (HE 61/2026 vp)

Sähkömarkkinalain 65 b §:ssä säädetyn markkinapohjaisen kuormanohjauksen asetustasoisen sääntelyn antamisen viivästymisestä johtuen sähkömarkkinalaissa määriteltyä soveltamisaikataulu ehdotetaan siirrettäväksi eteenpäin, jotta toimialalle voidaan varmistaa riittävä aika sääntelyn toimeenpanoon.

Hallituksen esitys luonteeltaan tekninen ja koskee pykälän voimaantuloa, ei sen asiallista sisältöä. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.9.2026.

Esityksen tausta 1/2

- Sähkömarkkinalakiin lisättiin lailla 201/2025 uusi 65 b §, joka koskee markkinapohjaista loppukäyttäjän kuormanohjausta sähkön jakeluverkossa.
- Pykälä mahdollistaa siirtymisen jakeluverkonhaltijan toteuttamasta kuormanohjauksesta markkinapohjaiseen kuormanohjausmalliin.
  - Jakeluverkonhaltijoita velvoitetaan mahdollistamaan markkinapohjaisen kuormanohjauksen toteuttaminen etämittauslaitteiston kautta.
  - Markkinapohjaisessa mallissa loppukäyttäjä itse valitsee, kuka hänen kulutustaan ohjaa, ja jakeluverkonhaltijan tehtäväksi jää teknisten edellytysten mahdollistaminen.
- Muutoslaki tuli voimaan 1.7.2025, mutta markkinapohjaisen kuormanohjauksen käytännön soveltaminen säädettiin alkavaksi vasta 1.9.2026.

Esityksen tausta 2/2

- Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan

> ”poistetaan esteitä tarjota kuluttajille riittävän helppoja tapoja säästää rahaa kulutuksen ajoitusautomatiikalla. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että sähköverkonhaltijat velvoitetaan asennuttamaan etäohjauksen mahdollisuus sähkölämmitteisiin kiinteistöihin ja tarjoamaan sen käyttö kuluttajien sekä heidän valtuuttamiensa joustosäästötarjoajien käyttöön.”

- Hallitusohjelman tavoitteena on helpottaa kuluttajien mahdollisuuksia säästää rahaa sähkönkulutuksen ajoittamisen avulla.

- Kulutusjouston ja automaation hyödyntämistä halutaan edistää osana sähkömarkkinoiden kehittämistä.

Asetustasoinen sääntelytarve

- Sähkömarkkinalain lisätyn 65 b §:n osalta säädettiin säännöksen myöhäisemmästä voimaantulosta, jotta asetustasoisen sääntelyn valmistelu voidaan saattaa asianmukaisesti päätökseen ennen säännöksen soveltamisen alkamista.
- Sähkömarkkinalain 65 b §:n velvoittaa jakeluverkonhaltijan mahdollistamaan tekniset edellytykset, jotta loppukäyttäjä voi ottaa käyttöön markkinapohjaisen kuormanohjauksen.
- Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus täsmentää markkinapohjaisen kuormanohjauksen teknisiä seikkoja, kuten kuormanohjausrajapinnan toiminnallisuutta ja toteutustapaa.
- Asetuksen valmistelu on kuitenkin viivästynyt, mikä on vaikeuttanut toimialan mahdollisuuksia ryhtyä säännöksen täysimääräisen soveltamisen edellyttämiin toimenpiteisiin nykyisessä säädetyssä aikataulussa.
- Tästä johtuen esitetään, että pykälää muutetaan siten, että jakeluverkonhaltijan tulisi mahdollistaa markkinapohjaisen kuormanohjauksen käyttöönotto 1.9.2026 lähtien, kuitenkin siten, että käyttöönotto on mahdollistettava viimeistään 1.6.2027 mennessä.

Esitetään porrastettua käyttöönottoa

- Porrastettu käyttöönotto mahdollistaa kuormanohjausrajapinnan käyttöönoton edellyttämien teknisten ja toiminnallisten toimenpiteiden toteuttamisen hallitusti ja johdonmukaisesti
- Tämä vähentää käyttöönottoon liittyvää kohtuutonta aikataulupainetta.
- Siirtymäaika tukee myös valtakunnallisesti yhtenäisen toimintamalin muodostumista ja markkinaehtoisen kuormanohjauksen sujuvaa käyttöönottoa.
- Toimijat, joilla on valmiudet ottaa käyttöön markkinapohjainen kuormanohjaus jo ennen 1.6.2027 voivat näin tehdä 1.9.2026 lähtien.